

Uutta virtaa Venäjän WTO-jäsenyydestä

Matti Anttonen

Venäjän yli 15 vuotta jatkuneiden WTO-jäsenyysneuvottelujen päättyminen ja Venäjän ensi vuoden alkupuolella tapahtuva liittyminen järjestöön on ennen kaikkea hyvä uutinen Venäjälle, mutta jäsenyys antaa potkua myös EU:n ja Suomen Venäjä-suhteille.

Jäsenyyden myötä Venäjä laskee tuontitullejaan, avaa palvelusektoriaan aiempaa enemmän ulkomaiselle kilpailulle ja harmonisoi ulkomaankaupan käytäntöjään WTO:n säännösten mukaisiksi. Osa muutoksista tapahtuu heti jäsenyyden alusta, osa eripituisten siirtymäkausien puitteissa.

Venäjän partnereista WTO-jäsenyydestä hyötyy eniten Euroopan Unioni, joka on Venäjän ylivoimaisesti tärkein kauppakumppani. Osuutemme Venäjän ulkomaankaupasta on liki 50 %. EU-maiden yritysten osuus Venäjälle suuntautuneista ulkomaisista investoinneista on vähintään samaa luokkaa. Kaupan ja investointien lisäksi myös muu kanssakäyminen on vilkasta. EU on venäläisten turistien suosituin vierailukohde ja kasvava määrä venäläisiä asuu ja opiskelee EU-maissa.

Suomen kannalta Venäjän WTO-jäsenyys ja sen mahdollistama EU:n ja Venäjän lähentyminen on erityisen tärkeää, koska Venäjän taloudellinen merkitys on Suomelle huomattavasti keskimääräistä EU-maata suurempi. Tuontimaana Venäjä on ylivoimainen ykkönen. Sieltä tulee valtaosa kuluttamastamme öljystä, hiilestä ja kaasusta. Vientimarkkinana Venäjä kuuluu vuodesta riippuen Saksan ja Ruotsin rinnalla kolmen suurimman joukkoon. Vientimme on monipuolista, elintarvikkeiden ja palvelujen osuus on kuitenkin keskimääräistä suurempi

WTO-jäsenyys tuo myös ratkaisun jo useita vuosia maidemme välisiä suhteita hiertäneeseen puutullikysymykseen. Venäjän perimät vientitullit eivät kokonaan poistu, mutta niiden taso erityisesti kemialliselle metsäteollisuudellemme tärkeän lehtikuitupuun osalta laskee merkittävästi. Havupuuta voi tuoda alemmalla tullilla liittymissopimuksessa määriteltyjen kiintiöiden puitteissa. Pidemmällä tähtäyksellä puukaupan sääntöjen selkiytyminen voi auttaa myös kaivattuja investointihankkeita eteenpäin. Liikenteen osalta Venäjä sitoutui poistamaan Aeroflotille maksettavat Siperian ylilentomaksut sekä harmonisoimaan kotimaan ja ulkomaankaupan rautatietariffit.

Venäjän WTO-jäsenyys on Unionin ja Venäjän suhteissa vain välietappi matkalla kohti tiiviimpää integraatiota ja sen edellyttämiä järjestelyjä ja instituutioita.

Toistaiseksi EU:n ja Venäjän suhteet perustuvat Korfulla kesäkuussa 1994 allekirjoitettuun Kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen. Sopimuksen uudistamisen tarve nousi esille jo viime vuosikymmenen puolivälissä ja se kuului Suomen toisen EU-puheenjohtajakauden prioriteetteihin syksyllä 2006. Neuvottelut uudesta perussopimuksesta saatiin käyntiin kuitenkin vasta kesäkuussa 2008 Hanti-Mansissa pidetyssä huippukokouksessa.

Neuvottelut ovat edenneet varsin vitkaan. Kauppaa ja taloudellista kanssakäymistä koskevilta osilta neuvotteluja viivästytti se, että Venäjän WTO-jäsenyysneuvottelut eivät edenneet toivotulla tavalla. Venäjän, Kazakstanin ja Valko-Venäjän tulliliiton perustaminen kesällä 2009 hyydytti neuvottelut kokonaan, kun ei ollut selvää pyrkiikö Venäjä WTO:n jäseneksi tulliliiton jäsenenä vai suvereenina valtiona. Tuumaustauon jälkeen Venäjä päätti jatkaa neuvotteluita yksin. Ja menestyksellisesti, kuten nyt on nähty.

WTO-jäsenyys tulee luomaan pohjan EU:n ja Venäjän välisen kahdenvälisen sopimuksen kauppaa ja investointeja koskeville osille. Se mahdollistaa myös neuvotteluiden aloittamisen EU:n ja Venäjän välisestä vapaakauppasopimuksesta. Tavoite ei ole uusi, sillä se on määritelty yhteiseksi tavoitteeksi jo kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa. Venäjän puolelta asiaa on pitänyt esillä nykyinen pääministeri ja tuleva presidentti Putin, joka on puhunut Lissabonista Vladivostokiin ulottuvasta vapaakauppa-alueesta. Miten tämä sovitetaan yhteen Venäjän niinikään kaavaileman Euraasian liiton kanssa on vielä epäselvää.

Selvää on sen sijaan se, että Venäjän mahdollisuudet teollisuustuotteiden ja modernien palveluiden tuottajana löytyvät nimenomaan Euroopasta. Venäjän toiselle tärkeälle kumppanille Kiinalle Venäjä ja erityisesti sen kaukoita on lähinnä energia- ja raaka-aineaitta.

EU ja Venäjä ovat asettaneet tavoitteeksi helpottaa tavaroiden, investointien ja palveluiden vapaamman liikkumisen lisäksi myös ihmisten liikkumista. Tavoitetta kohdin edetään helpottamalla molemmin puolin viisumien saantia tavoitteena viisumivapaus ja muiden byrokraattisten liikkumisen esteiden kuten rekisteröintikäytäntöjen tai lehtimiesten akkreditoitien poistaminen.

Vapaampi liikkuminen itärajamme ylitse on Suomen kannalta tärkeä asia, sillä viimeisten vuosien aikana venäläisistä on tullut maamme suurin ulkomaisten turistien ryhmä. Tänä vuonna myönnämme Venäjän edustustoissamme noin 1 200 000 viisumia, enemmän kuin mikään muu Schengen-maa. Pelkät byrokraatiatalkoot eivät matkustamisen kaikkia esteitä poista. Tarvitaan myös parempia teitä, ratoja ja rajanylityspaikkoja.

Venäjän WTO-jäsenyysneuvotteluiden menestykseks päätäminen oli kiistatta vuoden parhaita, ellei paras talousuutinen. Tältä pohjalta on hyvä jatkaa työtä niin kahdenvälisesti kuin EU:n ja Venäjän kesken kaupan, investointien ja ihmisten liikkuvuuden esteiden vähentämiseksi.

*Matti Anttonen
Suurlähettiläs
Suomen suurlähetystö, Moskova*

Haluatko PULLOPOSTIN sähköpostiisi?

Liity postituslistallemme:

www.centrumbalticum.org/kolumni

Centrum Balticum

Vanha Suurtori 7

20500 Turku

puh. 020 775 1341

www.centrumbalticum.org

centrumbalticum@centrumbalticum.org